



**TARBIJAKAITSE JA  
TEHNILISE JÄRELEVALVE  
AMET**

**/\*ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS**

Märge tehtud:

Kehtib kuni:

Alus:

Teabevaldaja: Tarbijakaitse ja

Tehnilise Järelevalve Amet\*/

Majandus- ja  
Kommunikatsiooniministeerium  
info@mkm.ee

/\*Teie 18.11.2025\*/ /\*nr 2-2/3920-1\*/

Meie 16.12.2025 nr 2-2/2025/1357

**Arvamuse andmine majandustegevuse  
seadustiku üldosa seaduse ja riigilõivuseaduse  
täiendamise seadusele  
(eksperimenteerimisprojekt)**

Austatud Erkki Keldo

Täname võimaluse eest avaldada arvamust majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse ja riigilõivuseaduse täiendamise seaduse (eksperimenteerimisprojekt) eelnõule. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi TTJA) toetab innovatsiooni ja regulatiivsete liivakastide kasutuselevõttu süsteemse ning läbipaistva vahendina. TTJA edastab siinkohal oma mõtted ja tähelepanekud ja vabandab samas vastuse viibimise pärast.

1. Märgime, et eelnõu ei kajasta piisavalt menetluskorda olukorras, kus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi MKM) teeb eksperimenteerimisprojekti taotluse suhtes keelduva otsuse. Eelnõust ei nähtu see, millistel alustel ja millises menetluslikus vormis selline otsus tehakse, ega see, kuidas on tagatud taotleja menetlusõigused (sh ärakuulamine ja vaidlustamisvõimalus).
2. Toome välja, et juhul kui MKM teeb otsuse eksperimenteerimisprojekti taotluse kohta sisulise hinnangu alusel, sh lähtudes pädeva(te) majandushaldusasutus(t)e kooskõlastusest, on selline kooskõlastus käsitatav otsuse tegemisel tähtsust omava asjaolu väljaselgitamisena ehk eelhaldusaktina haldusmenetluse seaduse mõttes. Eelhaldusaktile kohaldatakse haldusakti kohta kehtivaid sätteid. Kui pädev majandushaldusasutus jätab taotluse kooskõlastamata, on tegemist taotleja kahjuks otsustatava eelhaldusaktiga, millele üldjuhul peaks eelnema isiku ärakuulamine. Arvestades taotluse sisulist hindamist ja võimalikku ärakuulamise vajadust, ei ole selline menetlus praktikas tõenäoliselt teostatav eelnõus ette nähtud 15-päevase tähtaja jooksul. Seetõttu teeme ettepaneku täpsemalt analüüsida ja seletuskirjas selgelt välja tuua, kas ja mil määral lähtub MKM otsuse tegemisel majandushaldusasutuse kooskõlastusest ning kas kooskõlastamata jätmine on käsitatav eelhaldusaktina. Samuti tuleb selgitada, kas eelhaldusaktina käsitlemisel on vajalik taotleja ärakuulamine. Juhul kui ärakuulamist ei peeta vajalikuks, tuleb eelnõus sätestada sellekohane selgesõnaline erand, ning juhul kui ärakuulamine on vajalik, tuleb sellest tulenevalt kujundada menetlus- ja kooskõlastustähtajad.
3. Antud eelnõuga ei kaasne TTJA-le otsest täiendavat töökoormust, kuna eelnõu ise ei anna TTJA-

le pädeva majandushaldusasutuse rolli regulatiivliivakastides. Küll aga on eelnõu üles ehitatud horisontaalse raamistikuna, mille rakendamine on kavandatud eriseaduste kaudu ning mis võib edaspidi tuua TTJA-le ja teistele asutustele märkimisväärse täiendava koormuse. Seletuskirja punktis 7.6 on juba viidatud, et TTJA peaks arvestama uute tööülesannetega regulatiivliivakastide rakendamisel. Sellest tulenevalt on vajalik, et regulatiivliivakaste rakendavate eriseaduste eelnõudes viiakse läbi asjakohane ja põhjalik mõjuanalüüs. Samuti tuleks see vajadus selgemalt esile tuua ka kõnealuse eelnõu seletuskirjas.

4. Seletuskirja punktis 1.3 on märgitud, et eelnõu koostamisele ei eelnenud väljatöötamiskavatsust ning selgitusena on toodud, et menetlus ja seadusena rakendamine on põhjendatult kiireloomuline (hea õigusloome ja normitehnika eeskirja § 1 lg 2 p 1). Seletuskirjast ei nähtu aga põhjendusi, mis selgitaksid, miks eelnõu menetlemine on antud juhul põhjendatult kiireloomuline. Seletuskirja tuleks täiendada menetluse kiireloomulisuse põhjendustega.
5. Õigusloomepoliitika põhialustes aastani 2030 on sätestatud arengusuunana punkt 12.4.1, mille kohaselt nähakse järelhindamiskohustus alati ette siis, kui olulise mõjuga seaduseelnõu väljatöötamiskavatsus on erandlikult jäetud kiireloomulisuse tõttu koostamata. TTJA hinnangul on tegemist olulise mõjuga eelnõuga, kuivõrd raamistik annab võimaluse toodete, teenuste ja tehnoloogia valdkonna nõudeid mitte täita, vaid rakendada muid meetmeid, mis õigusnormi eesmärki võiksid täita. Kui vaatamata hindamistele ei osutu meetmed sobivaks, võib see omada olulist mõju inimeste põhiõigustele, sh nt eraelu puutumatusele (isikuandmed) ja tervise kaitsele (toote või teenuse ohutus). Olulise mõjuga eelnõu puhul tuleks järelhindamiskohustus sätestada seaduse rakendussätetes ning seletuskirjas esitada järelhindamise tähtaeg ja peamised indikaatorid, mille alusel hinnatakse eelnõu eesmärkide täitumist. Käesolevas eelnõus rakendussätted puuduvad. TTJA teeb ettepaneku täiendada eelnõud rakendussätetega ja ka seletuskirja vastavate põhjenduste ja selgitustega.
6. Toote nõuetele vastavuse seaduse § 50 lõike 1 kohaselt on TTJA turujärelevalveasutus ning Euroopa Liidu turujärelevalveraamistiku (sh Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1020 artikkel 9) kohaselt peab turujärelevalve toimuma sõltumatult, erapooletult ja objektiivselt. Kui TTJA-le antakse regulatiivliivakastide raames eriseaduse alusel pädeva majandushaldusasutuse roll, osaleb TTJA nii normist kõrvalekaldumise lubamises, eksperimenteerimisprojekti tingimuste ja riskileevendusmeetmete kujundamises ning täiendava järelevalve vajaduse otsustamises kui ka hilisemas turujärelevalves sama lahenduse üle. Vajalik oleks mõjuanalüüs, kas selline roll eksperimenteerimisprojektides tagab turujärelevalve asutuse ja majandushaldusasutuste sõltumatuse.
7. Teeme ettepaneku eelnõu seletuskirjas selgitada, kas ja millisel viisil kavandatakse järelevalvetasu vajalikkus ja rakendamise alused reguleerida eriseaduses, mis sellise tasu küsimise võimaluse annab.
8. Juhime tähelepanu, et eelnõuga kavandatav eksperimenteerimisprojekti taotlemise ja menetlemise protsess on sisult ja etapiliselt võrreldav majandustegevusloa menetlusega, kuid eelnõu ega seletuskiri ei täpsusta, millises infosüsteemis see menetlus toimuma hakkab. Seletuskirjas on samas märgitud, et rakendamisega seotud kulud on minimaalsed ega eelda riigilt investeringuid, mis ei ole põhjendatud juhul, kui menetlus on kavandatud majandustegevuse registri (MTR) kaudu. Arvestades, et MTR-i praegune platvorm on lähiaastatel asendamisel, eeldaks eksperimenteerimisprojektide menetlemine uuel platvormil eraldi funktsionaalsuste arendamist, sh taotluste menetlemiseks, kooskõlastamiseks ja halduslepingute vormistamiseks. Seega tuleks kajastada ka vastavad arendus- jm kulud.

9. Lisaks eelnevale märgime, et TTJA-d ei ole kõnealuse eelnõu menetlemisel sisuliselt kaasatud eksperimenteerimisraamistiku väljatöötamisse, sh et asutuse roll muutub praktikas majandushaldusasutuseks, kes sõlmib halduslepinguid ettevõtjatega, haldab projekte ja osaleb otseselt innovatsiooni läbiviimises. Juhul kui TTJA muutub liivakasti korraldajaks ja ettevõtjate lepingupartneriks ehk asutuse roll ja vastutus suureneb, palume eriseaduste väljatöötamisel põhimõtted eelnevalt järelvalveasutustega läbirääkida, ning samuti eraldi analüüsida, kuidas on mõjutatud asutuste ülesanded, vajalikud pädevused jne.

Täname veelkord võimaluse eest avaldada arvamust ning oleme valmis vajadusel oma seisukohti täiendavalt selgitama ja põhjendama.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)  
Kristi Talving  
peadirektor

Martti Kangur  
Martti.Kangur@ttja.ee